

مسائل مترتبه بر بحث قمار:

بحث قمار از زمره اموری است که امروزه بحث‌های متعددی بر آن مترتب است. در ادامه این مسائل را بررسی می‌کنیم:

مسئله اول:

آیا در قمار باید آنچه عوض قرار داده می‌شود (سَبَق در مسابقات و عوض در مطلق مرانه‌ها)، مال باشد و یا اگر چیزی که مالیت ندارد هم «عوض» واقع شد، قمار صادق است؟
مثال: اگر طرفین یک مرانه، بر سر اینکه «روی هر کس باخت کم شود»، قرارداد بستند و یا اگر بر سر یک عدد عدس قرار گذاشتند، آیا این قمار است؟ و اگر قمار است، حرام است؟
پاسخ: به نظر می‌رسد در این موارد قمار صدق نمی‌کند، چرا که در مفهوم مرانه «وجود مال»، دخیل است.

مسئله دوم:

تأسیس قمارخانه و فراهم کردن مکان برای قمار چه حکمی دارد؟
پاسخ: در مباحث سال سوم فقه^۱ بحث از «اعانه بر اثم» را به طور مفصل بررسی کردیم و آنجا گفتیم:
الف) اعانه گاه نسبت به نفس حرام است؟ ب) گاه نسبت به مقدمه حرام است.
۱) در صورت اول، اعانه بر حرام، حرام است ولی باید توجه داشت که چیزی «اعانه» است که: «مُعین علم داشته باشد که کارش کمک به حرام است (حتی اگر قصد نداشته باشد)» و «حرام در خارج واقع شود».

پس:
جایی که اعانه صادق است و می‌توانیم بگوییم زید به عمرو در فلان کمک کرد که:
اولاً: فلان کار در خارج محقق شود (و لذا قبل از تحقق خارجی آنچه انجام می‌شود کمک به تحقق آن کار است و نه کمک به آن کار)
ثانیاً: زید علم داشته باشد که عمرو قرار است، فلان کار را بکند و بداند که «کار زید» کمک به «کار عمرو» است.

ولی اینکه: «زید قصد حصول فلان کار را داشته باشد»، «زید بداند که این مقدمه منحصره است یا غیرمنحصره»، «عمرو در لحظه کمک گرفتن قصد دارد یا نه» در صدق اعانه بر فعل دخیل نیست.

۲) اما در صورت دوم، اعانه بر مقدمه اگر عرفاً اعانه بر ذی المقدمه (حرام) تلقی شود، حرام است ولی «صدق اعانه» محتاج توجه به این نکته است:

۱. ن. ک: در ستامه سال سوم، ص ۱۳۸-۱۷۶

اگر زید در مقدمه‌ای از مقدمات حرام به عمرو (که می‌خواهد حرام را مرتکب شود) کمک کرد، در صورتی این کار اعانه بر حرام است که:

اولاً: ذی المقدمه (حرام) در خارج محقق شود.

ثانیاً: زید بداند که این کار (که مورد کمک است) مقدمه حرام است و بداند که در راه وصول به حرام صرف خواهد شد. (ولی شرط نیست که زید قصد تحقق حرام (ذی المقدمه) را داشته باشد یا قصد کمک به ذی المقدمه را داشته باشد)

ثالثاً: عرفاً کمک به مقدمه، کمک به ذی المقدمه به حساب آید (مثلاً ذی المقدمه بلاواسطه بر مقدمه مترتب شود و یا بین آن‌ها ملازمه بین باشد)

